

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
Társszerkesztő
SÁGHY MIHÁLY BLÁZSIK MIHÁLY

Szerkesztőség:
II. kerület, Rózsa-utca 7. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-ter 2. szám.

III. évfolyam.

Csongrád, 1905. március 5.

10. szám.

Nagyközség-e, rendezett tanács-e?

Fel-felmerül az az eszme nálunk is, hogy nagyközségi szervezetünket rendezett tanácsúvá alakítsuk át.

Levegőben beszélni nem szoktunk s miután azt tűztük ki célunkul, hogy a közérdeket szolgáljuk s minden dologban úgy foglalunk állást, hogy az a köz érdekének megfelelően, azért vizsgálat tárgyává kívánjuk tenni, vajjon milyen következményekkel is járna reánk nézve a rendezett tanács.

Mert csak komoly és alapos számítás lehet s nem a nagyravágyási vagy egyéb egyéni ok, hivatalba vágyás stb. melynek dönteni kell a tekintetben, hogy közigazgatásunkon ilyen alapos változáshoz hozzájáruljunk.

Azok az okok, melyeket vizsgálunk kell kétfélek, nevezetesen országosak és szorosán vett helyi természetűek.

A törvényhozás évtizedek óta érthetetlenül mostoha elbánásban részesíti a rendezett tanácsú városokat. Miben nyilvánul legpraegnansabbul ez a mostoha elbánás? Abban, hogy a rendezett tanácsú városokat, mondhatni évről-évre újabb és újabb állami funkciókkal bizza meg, sokkal többel és súlyosabbakkal mint a kis és nagyközségeket és ezen állami funkciók, amelyeket kis és nagyközségekben részint maga a törvényhatóság, részint a járási főszolgabírók teljesítenek, évről-évre fokozódó óriási személyi s dologi kiadási többletet okoznak a rendezett tanácsú városoknak, úgy, hogy a községi pótdó rohamos növekedése a rendezett tanácsú városokban tulnyomólag, s a legtöbb helyen mondhatni kizárólag a rendezett tanácsra áthárított állami funkciók teljesítési kötelezettségének a következménye.

Kis és nagyközségekben az árvaszéki, közegészségügyi, építkezési, mezőrendőrségi, ipari, mindenféle kihágási és még számtalan egyéb ügyekben való bíraskodás az állami javadalmazásban részesülő törvényhatósági tisztviselők kötelessége, a rendezett tanácsú városokban mindezek az ügyek a polgárok pótdójából teljesíttetnek.

Ezekkel, a rendezett tanácsú városok adóízető polgárainak fillérei rovására áthárított kötelezettségekkel szemben, minő kedvezményben részesülnek a rendezett tanácsú városok ugyanezen adóízető polgárai?

Abban, hogy az állam a rendezett tanácsú városokban lakó polgárokra magasabb államadót vet ki, mint a kis és nagyközségekben lakó, különben teljesen azonos viszonyok között élő polgárokra.

Nemcsak állítunk, hanem bizonyítunk is.

Ott van az állami adónemek között a házostályadó. Ez minden Demosthenes-

nél ékesenszólóbban tanuskodik róla, hogy a törvényhozásnak semmi érve sincs a rendezett tanácsú városok érdekei iránt. A törvény ugyanis fokokat állapít meg a házostályadónál. De a fokokat és a fokok közötti különbözetet nem a lakosság száma, hanem a szervezet minéműsége adja. Egy ugyanazon fokban vannak a kis és nagyközségek, tekintet nélkül lakosaik számára, más fokban a rendezett tanácsú városok, szintén tekintet nélkül lakosaik számára. És mi ennek a következménye? Az, hogy csongrád megyei példát véve, Csongrádon közel 25.000 lakosára tekintet nélkül, miután Csongrád nagyközség, tisztán ez okból, olyan ház, amelyben 1 szoba van, fizet házostályadót 1 korona 60 fillért, Szentes, miután rendezett tanácsú város, ismét tisztán ez okból ugyanezen olyan ház, amelyben 1 szoba van, fizet házostályadót 2 koronát; Csongrádon 2 szobás ház 2 koronát, Szentesen 3 koronát; Csongrádon 3 szobás ház 8 koronát, Szentesen 10 koronát; Csongrádon 4 és 5 szobás ház 16 koronát, Szentesen 20 koronát; Csongrádon 6 és 7 szobás ház 24 koronát, Szentesen 30 koronát; Csongrádon 8 és 9 szobás ház 36 koronát, Szentesen 44 koronát és így progressive feljebb. És miután a házostályadóra még külön 40% állami általános jövedelmi pótdó is vetetik ki, a magasabb házostályadó természetesen magasabb pótdót is von maga után. S hozzá ugyanezen magasabb házostályadó az adó alapja, a községi s egyházi adókat nem is számítva, a megyei, betegápolási, katonabeszállásolási s törvényhatósági utadóknak is. Mindezeket az adónemeket minden rendezett tanácsú városbeli háztulajdonosnak sokkal magasabban kell fizetni, tisztán azon okból, mert rendezett tanácsú városban él, mint fizeti a nagyközségi szervezeti csongrádi háztulajdonos.

De térjünk a házostályadón kívül más állami adónemre, nevezetesen a kereseti adóra is. Ez az adó ugyanis a segéddel, vagy segédekkel dolgozó kézműiparosokra nézve a rendezett tanácsú városokban sokkal súlyosabb adótételeket von maga után, mint a nagyközségekben.

A kereseti adóról szóló 1875. X. t.-c. ugyanis a kis és nagyközségekben segédekkel dolgozó kézműiparosokat, ismét tekintet nélkül a község lakosai számára vagy a község forgalmának minőségére, I. osztályú kereseti adóval, míg a rendezett tanácsú városokban segéddel dolgozó kézműiparosokat, szintén tekintet nélkül a város lakosai számára vagy a város forgalmának minőségére, III. osztályú kereseti adóval adóztatja meg.

Nagyközségben, például nálunk ma egy segéddel dolgozó kézműiparos I. osztályú kereseti adója saját személyére legkevesebb 10 korona, legmagasabb 24 korona,

segédjének legkisebb I. osztályú kereseti adója 4, legmagasabb 8 korona. Vegyük a viszonyaink között már ritkább esetet, tudniillik ha egy kézműiparos állandóan 4 segéddel dolgoztat, az esetben nálunk saját és segédjeinek együttes I. osztályú kereseti adója — vagyoni viszonyaihoz képest, aminek mérlegelése az adóívetésre illetékes községi adóügyi jegyző hatáskörében áll — legkevesebb 26 és legmagasabb 56 korona. Erre az I. osztályú kereseti adóra pedig, akár 14, akár 56 korona, általános jövedelmi pótdó — ami különben szintén államadó — nem vettetik ki.

Rendezett tanácsú városban, tehát Szentesen is, már az egy segéddel dolgozó kézműiparosra is III. osztályú kereseti adó vettetik ki. Ennek pedig nincs korlátja, tehát nincs határa sem, mint az I. osztályú kereseti adónak van, ahol fentebb kimutattuk, a törvény állapítja meg, hogy ez a kereseti adó magára a kézműiparosra nézve 24 koronánál magasabb nem lehet; rendezett tanácsú városban a kézműiparos III. osztályú kereseti adóját ugyanis az adóívető bizottság állapítja meg. És példákkal tudnánk illusztrálni, hogy ugyanolyan vagyoni s üzleti forgalmat csináló kézműiparos Szentesen kétszer, sőt háromszorosa annyi kereseti adót fizet, mint nálunk kellene fizetnie. De ez még nem elég; a III. osztályú kereseti adó, általános jövedelmi pótdót is von maga után, ez az általános jövedelmi pótdó pedig 60 korona III. osztályú adóig is 10%, azon felül már pláne 35%. Vagyis Szentesen az a kézműiparos, akinek mesterségére például 62 korona III. osztályú kereseti adót vetettek ki, ezen a 62 koronán kívül és felül még 21 korona 70 fillér általános jövedelmi pótdóval is megrovatik. Talán felesleges hozzátennünk, hogy a magasabb kereseti adó az alapja a községi s egyházi adókon kívül, a megyei, betegápolási pótdók és a törvényhatósági utadónak is. Az a semmi által sem indokolható, mostoha bánásmód, amelylyel a törvényhozás a rendezett tanácsú városok kézműiparosait sújtja, csak azért, mert rendezett tanácsú városban élnek és nem nagyközségi szervezetben, szintén egyik nem lényegtelen oka kézműiparosaink vagyoni hanyatlásának.

Csongrád város polgárságának szűk anyagi viszonyai nem igen engedik meg a luxus kiadásokat. Már maga az, hogy az összlakosság házostályadója s az iparos osztály kereseti adója tetemesen emelkednék, egymaga elegendő indok, hogy a nagyközségi szervezetről le ne térjünk, de különösen elegendő anyag ahhoz, hogy azon gondolkozóba essünk.

Különösen ha számításba vesszük azt, hogy mennyit takarítunk meg azon kiadásunkon, melyet a nagyközségi szervezet szerint a közigazgatási kötelezettségből,

annak személyi és dologi költségeiből ma az államkincstár visel. A polgármester, rendőrkapitány, alkapitány s a közgyámi állásoktól eltekintve, a létesítendő városi árvaszék összes egyéb személyi és dologi kiadásait is viselnünk kellene, ami szűk számítás szerint is 14—16000 koronát jelent. Ez alapon tetemes, mintegy 10—12%-ék községi pótdadó emeléséről van szó, mely a jelenlegi 93%-os pótdáddal 103—105%-os pótdadót jelent.

Ezekkel szemben ugyan mik azok a nagy előnyök, melyekkel a rendezett tanács bennünket meglephetne? s ugyan mik azok a nagy hátrányok, melyeket a parasztszövetség zúdit ma a nyakunkba?

Mi sem az egyiket, sem a másikat nem látjuk.

Míg az előny a nagyközségi szervezettel szembeeszköve a következő:

nem növeljük indokolatlanul a háztulajdonosok, mi nálunk a lakosság 80%-át teszi, házádját;

nem emeljük fel a csekély munkakereslet miatt tengődni is alig tudó iparosaink kereseti adóját;

nem kell viselnünk olyan természetű adminisztrációs költségeket, melyeket ma az állam visel;

nem kell emelnünk pusztán nagyvárosi hóbortból a községi pótdadót, ami ma is felemészti a lakosság keresetének nagy részét.

Csongrád városára a rendezett tanács határozott öngyilkosság lenne, melyet bűn volna a tudatlan közönséggel szemben elkövetni.

Vadászokat és halászsókat érdeklő elvi jelentőségű határozatok. A minisztertanács legutóbb kimondta, hogy a szabadon élő vad uratlan jóság s így az lopás vagy jogtalan elcsátítás tárgyát nem képezheti. Vadnak kézzel való elfogása a vadászati törvénybe ütköző kihágást képez, melynek elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik. (Minisztertanácsi döntés.) A halászatra jogosultnak engedélme nélkül kifogott halak a halászatra jogosultnak tulajdonát képezik s amennyiben azok a hatóság által elkoboztattak és elárvereztettek, az eladásból befolyt pénzüsszeg a halászatra jogosultat illeti.

Blázsik Mihály viselt dolgai.

Ezen címen a „Tiszavidék” helyi lapársunk egy cikksorozatát indított meg, mely nevezett lap f. évi 6., 7., 8. és 9-ik számaiban folytatólagosan közöltetett.

A közlemény a „Tiszavidék” 9-ik számában úgy látszik véget ért, amennyiben az a bizonyos (Folyt. köv.) elmaradt. Igazán nem szép, hogy lapársunk éppen akkor szakítja félbe közleményeit, mikor annak a legérdekesebb része következik.

Épen azért, nehogy a „Tiszavidék” *szűkkelése* miatt megfosztassék a nagyközönség a közlemény legérdekesebb részétől, átvevünk mi a címet s folytatjuk a cikket, hogy mint lapársunk írja: „*hogy a közönség és az illetékesek elé táruó kép minden ízében tiszta legyen, hogy a bemutatás után még az elfogult szemlélő is*

minden kételkedés és lelkifurdalás nélkül lesújtó ítéletre indíttassék.”

Az illetékes felettes hatóság engedelmével közöljük Csongrád vármegye kir. tanfelügyelőjének következő rendelkezését:

Másolat.

Csongrádvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

478/1904. szám.

Tekintetes *Robacsinszky József* áll. tanító úrnak Csongrád.

Tisztelt Tanító Úr!

F. hó 27-én kelt irata igen kellemetlenül érintett, mert abból oly jelenségek tűnnek elő, amelyek megintják a tanító kar hivatás szeretete és együttérző összetartozásukra való törekvésükbe vetett hitemet.

Tanító úr vádat emel igazgatói tehát kartársai ellen, sőt ilyen vádak az iskolaszolga részéről is betérészt, *mintha csak maga biztatta volna fel, hogy saját vádjait az iskolaszolgálóval támogassa. Mindez kevés erkölcsi érzékre vall s nem habozom kimondani: undorító.*

Aki ilyen úton szolgálja a közszellem megermentését, az annak szükségét aligha érzi, de minthogy nekem egyik feladatomban annak ápolása és fejlesztése, úgy tévedésben van, ha azt hiszi, hogy mint itt új ember s mint olyan aki a helyi viszonyokat még nem ismeri alaposan, az ilyen vádak alapján, amelyeket a vádló legkevésbé képes beigazolni, vizsgálat indítását szükségesnek tartom s ilyenekkel a testület békéjét feldulva, az állami iskola beléletét pusztító lángba borítom.

Vegyük csak egyenként. Tanító úr azzal gyanúsítja egyik igazgatóját, hogy jogosulatlanul vett fel hitoktatási díjakat s hogy osztályt nem vezetett. Ez hivatali elődöm intézkedése körébe tartozott s valószínűleg, ha úgy volt, az az ő rendelkezése alapján történt, de a hitoktatási díjak az érdekeltek nyugtái alapján számoltatván el, egészen nyugodt lehet, hogy azt illetékelnek kézhez nem vették.

A másik vád az, hogy az igazgató-tanító önnök és társainak bizonyos mennyiségű írószereket ad ki, melyek mennyisége változik. *Elődömnök is az volt, de magamnak is az az elvem, hogy a 10 koronás írószerektől terhére az írószerek tömegesen szereztessenek be s természetben adassanak ki,* mert sajnos tapasztalataim vannak arról, hogy ha a jelzett összeg készpénzben adatik ki, sem a magyar ipar érdekei meg nem védetnek, sem kellő írószerekkel a tanosztályok felszerelve nem lesznek. *Hogy ez az összeg néha több, néha kevesebb, az a költségvetés rendelkezési szerint változik,* mert a számvetés sokszor a tanévek számára való figyelem nélkül állapítja meg az erre szolgáló általányn, ami ott is megtörtént, amint a költségvetés betekintéséből látni.

Az iskolaszolga panaszát egyáltalában figyelembe sem vehetem, mert tanító úr ily panaszok felvételére nem jogosult, de meg a szolga díjazás szintén szabályszerű nyugták alapján számvetéségi felülvizsgálattal számoltatnak el, amiről az illető gondnokságnál mindenkor meggyőződést szerezhet.

Egyébként ugyancsak a miniszteri rendelkezésből látom, hogy a szolgának 480 korona díja csak most utalványoztatott ki, de abból is levonásba hozandók azok az összegek, amelyek neki különféle tisztogatási céloktól előlegeztettek

s azt is látom, hogy az igazgató igen nagy jóakarattal pártolta a szolga érdekeit.

Nagymérvű erkölcsbiráskodás az, amit tanító úr igazgatója magán életéről, állítólagos durva bánásmódjáról általánosságban érint, *mintha tanító úr még e tekintetben is ellenőrzésre volna hivatva,* amire csak azt jegyzem meg, hogy az ily kényes kérdésekre nézve bízzék meg az én személyes ellenőrzésében, mert meg lehet győződve, hogy ha ilyet tapasztalok, magamnak tartom fenn az e részbeni rendelkezés jogát.

Nagyon szerettem volna, ha e feljelentés meg nem történt volna, *de mivel az alapos megfontolás nélkül téteti, nagyon kívánatosnak tartom, ha jövőben, mielőtt ily lépéseket tenne, előbb kellő önbizalmat gyakoroljon arra nézve, vajjon megegyeztethető-e állásával az ily természetű vádaskodás azok ellen, akiket a felsőbbbség állított helyükre s akiknek hivatását minden tanítónak megbecsülni s annak sikeres betöltését támogatni kell.*

Szegeden, 1904. január 30. *Scossa Dezső* kir. tanfelügyelő sk.

(Folyt. köv.)

Felhívás előfizetésre.

1905. március hó 1-jével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Az előfizetési ár helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 4 korona.

Fél évre 2 korona.

Negyed évre 1 korona.

Tisztelettel kérjük azon igentisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése a múlt hó végével lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fenakadást szenvedjen.

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, miszerint új címüket idejekorán közöljék velünk, hogy a kézbesítés körül származó zavarok elkerülhetők legyenek.

Előfizetéseket mindennap elfogad

a Csongrádi Ujság kiadóhivatala.

HIREK.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi miniszter Durkó Gábor felgyői lakost Csongrád vármegye csongrádi járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **Tanárok gyűlése.** A csongrádmegyei polgáriskolák tanárai f. hó 25-én tartják éves közgyűlésüket Csongrádon.

— **A Csongrád-szentes-orosházi vasút ügye** közeleg a megvalósuláshoz és teljesen befejezettek lehet tekinteni, ha a legközelebbi közgyűlésen a vasúti hozzájárulási feltételeket Csongrád elejti. Mindenesetre beható tárgyalást követel az újabban szönyegre kerülő ügy, mert ha a kérelemnek hely adatik, a vasútépítés akadálytalanul még a tavaszon kezdetét veheti és valószínűség szerint őszre átadható lesz a közforgalomnak. Nem is szólva a vasút létesítésének nagy fontosságáról, mindenki előtt világos helyzet, hogy a csongrádi munkásosztály helyben jó munkához jut s kenyérkereset miatt nem kell családjától idegenbe szakadnia.

— **Közgyűlés.** Csongrád község képviselő testülete f. hó 13-én rendes közgyűlést tart.

„ÉRDEKES KÖNYVTÁR”

a világ legolesőbb szépirodalmi havi folyóirata.

✿ Kapható számonként 20 fillérért lapunk kiadóhivatalában. ✿

Teljesen ártalmatlan arcszépítő szer a „Kamilla krém.” Hatása bámulatos. Ára 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél: Balkányi Lajos a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszer-tárában Csongrádon. (Hasonmenű, de értéktelen készítményektől óvakodjunk.)

Ujabb adományok. A csongrádi jótékony négyelet elnökséghez újabban a következőktől érkeztek adományok: Bagossy József 10 korona, Tekulics Sándorné 10 korona, Boér Jakabné 2 korona, dr. Grósz Arnoldné 2 korona, Rotter Sámuel 2 korona, Sággy Mihályné 1 korona, Nyíry Gyuláné 1 korona, B. J. né 1 korona, Faragó Antalné 4 zsák liszt, Keresztény gőzmalom 170 kg. liszt, dr. Dékány Béláné 20 kg. liszt, Fekete Lajos 20¹/₂ font húst és Pinter Zsigmond 15¹/₂ font húst. Fogadják a szíves adakozók a segélyre szorultak nevében a jótékony négyelet választmányának hálás köszönetét.

Zászlószentelés. A csongrádi 48-as népkör ma d. e. tartja zászló szentelési ünnepélyét, melyre lapunk kiadói is meghívták. A zászlót özv. Faragó Mihályné ajándékozta a körnek.

A polgári kör f. hó 12-én d. u. tartja évi rendes tisztújító közgyűlését.

Adományok a tanulók ingyenkonyhájára. Mult számunkban tévesen közöltük, hogy az ingyenkonyha részére juttatott élelmi cikkeket Hajdú József iskola-utcai polgártársunk adományozta, ugyanis az adományt Lévai József iskola-utcai polgártársunk tette, mit ezennel helyreigazítunk. — Ezen a héten készpénzt adományozott Palásthy Istvánné úrnő 2 koronát. Farkas Anna úrnő, Kisdédővónó gyűjtő-ívén: Pitrik Józsefné, N. N. 30—30 fillért, Báró Gézané, N. N. 50—50 fillért, Kalmár Zoltán 60 fillért, Baranyi Lajos, Klein Lajosné, Báró Sámuel, Tancos Jánosné, Varga Erzsébet és Berényi Lipótné 1—1 koronát. — Terményekben Gyergyáides Istvánné 4 kgr., Major Balázné 2 kgr. szalonmát, Báró Gézané 2 kgr. rizst, 2 kgr. sőt és egynegyed kiló borsot. Fogadják az adományozók a szegény tanulók nevében az igazgatóság hálás köszönetét.

A kosárfonó tanfolyam befejezése. Csongrádvármegye gazdasági egyesületének közremunkálása folytán a földművelésügyi miniszter január és február hónapokban nálunk kosárfonó tanfolyamot rendezett, melyen 26-an vettek részt. A tanfolyam ma befejeződött és az elkészített munkák a központi iskolában ma d. u. 2 órától kezdve megtekinthetők és vásárolhatók.

Megtévelyodott. Szabó Géza tiszparti kereskedő meg január havában elárvereztette üzletét s a nyomasztó anyagi gondok oly mélyen érintették gyöngye idegzetű nejét, hogy a hét folyamán elméjében meghabborodott. A szerencsétlen asszony iránt nagy a részvét.

Szegények segélyezése. A csongrádi jótékony négyelet már február 25-én megkezdte áldásos működését, a szegények segélyezését, most március 4-én ezt folytatta s ez alkalommal 100 szegény családnak juttatott egy kenyérré való lisztet, 5 kg. burgonyát, 1¹/₂ kg. szalonmát, 1¹/₂ kg. rizst, 1¹/₂ kg. húst.

Öngyilkosság. Egy jobbsorsra érdemes ember dobta el magát február 25-én este az életet. Turesányi Mihály volt cipész iparos, legutóbb járási végrehajtó, bezárkózott szobájába és a szíve fölött a mellébe lőtt. A lövés nem okozott rögtöni halált, sőt hozzátartozóinak még maga nyitotta ki az ajtót. Másnap is fenjárt a szobában és nagyobb fájdalomról nem panaszkodott, szinte remélte, hogy felépül. Hétfőn este azonban, mikor fel akart kelni, összeesett és meghalt. Halálát belső elvérzés okozta. A 40 éves ember halálát családja és kiterjedt rokonsága gyászolja.

Használjon Balkányi-féle Kamilla arc-crém.

Multságok. A farsangnak vége van, közeledik a bójt, a megbánás, a magábaszállás időszaka. A még hátralevő farsangi napok, ősi szokás szerint, multságok között folynak le. Ma este az iparosifjak asztaltársasága rendez álarcos bálát a kaszinóban. Holnap a jótékony négyelet „honi” bálát tart szintén a kaszinóban. Kedden Hubert János táncantató a Központban, a csongrádi iparos ifjak (hogy ezek egy kalap alá nem tudnak jutni! Szedő) pedig a polgári körben rendeznek álarcos bálát. Ajánéktárgyak persze bőven lesznek. F. hó 9-én, eszoka est-törtökön, a helybeli egyesület (koalíció! it is! Szedő.) cigányzenekarok Turesi István elnöksége alatt a Központi szálloda „összes dísztermében” zártkörü cigánybálát rendeznek. A bálón két banda muzsikál, természetesen felváltva.

Engli koma. Szinte elcsúszni lehetne a kis Engel Zsigmonddal, ha sorsa nem volna olyan szomorú, oly gyászos, sajnálatraméltó. Nem volt rossz ember, mint némelyek híresztelték, se kártyás, se lump. Később, midőn sorsa mostohábbra fordult, lehet, hogy kikapott a hámból. Jól tette: könnyített a lelkén. Hogy milyen üzlete volt, minő volt a családi élete, ambar az most már a közö, nem feszegetjük, úgy is ismerte helyzetét idehaza sok ember. Legutóbb vendéglőt nyitott, de ez se ment sehogy. Azután ügynökösödött, feleségét pedig, aki egy kávénerést vezetett Budapesten, folyton hívta magához vissza, nem magáért, hanem a gyerekek miatt. De az hallani sem akart róla többet. E miatt végkép elkéseredett a szegény ember s ő is, mint Bukatos Pál, agyonlőtte a hülsen asszonyt. A kávémerésben kereste fel nejét f. hó 1-én s hívta vissza magához kérve, rimánkodva. Mikor látta, hogy hiába a kérés: három lövéssel holtra sebezte a szerencsétlen nőt. Mikor elfogták, maga panaszkodta, hogy:

— Szépen beszéltem az asszonnyal. Könyörögtem neki, hogy térjen vissza hozzám. Azt hiszem, mondtam neki, hogy jó állást kapok. Szépen megélhetünk jövedelmemből. De ő megtagadta kérésemet.

— Jól van, — szoltam — akkor haljunk meg együtt. Az asszony föluggott, de én kirántottam revolveremet és rálöttem. Háromszor lőttem rá, azután főbe akartam löni magamat. Számjára céloztam, de forgópisztolyom nem sült el. Amint kezembe vettem a fegyvert, hogy megigazítsam, elsült. Az egyik golyó a falba furdott, a másik a tenyerembe. Ettől lett véres a kezem. Amikor láttam, hogy nőm haldoklik, hozzáléptem és ezt mondtam neki:

— Ha már együtt nem halhatunk meg, isten veled. Mihelyest tehetem követlek! Ha kiszabadulok a börtönből, feleségem sirján agyon is lövöm magamat!

Remekmű. Megjelent az „Ermelléki első szőlőoltványtelep” árjegyzéke, 15-ik évfolyam, rendkívül díszes kiállítás, számos képpel és gazdag tartalommal, mely nemcsak az árakat, hanem mindenkinek, aki a szőlőszert iránt nem is érdeklődik, szükséges gyakorlati utasításokat is tartalmaz. Ez a mű bemutatja és bőven ismereti az országban oly rohamosan terjedő sodronyfonat és tüskés sodronykerítések alkalmazását is 12 képen. Aki címét egy levelezőlapon tudatja, annak ingyen és bérmentve küldetik meg. Cim „Ermelléki első szőlőoltvány telep” Nagy-Kágya (Biharmegye). Ezen telepek mai számunk hirdetései rovatóban között „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünkre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Gyanú alatt. F. hó 3-án virradóra Kallai Zsófi putribéli hajadonnak 7 hónapos gyermeke halva született. Orvosi vélemény alapján ellene gyanú okból feljelentés tétel.

Csakis Wiesner-féle „Erika-crém”-et használjon.

A hernyók pusztítása. A mezőrendőri törvény értelmében a szőlősgazdák összefolyamán kötelesek szőlőikben a hernyófészkeket pusztítani. Eme köteleességeikre a mezőrendőrök által figyelmeztettek is. Most a járási főszolgabírósg utasította a mezőőröket, hogy a muladékos szőlőtulajdonosokat nála jelentésk be.

A szépség titka a Kamilla-crémekben rejlik. Mert csak a Balkányi-féle Kamilla-crém ama egyedüli biztos szépség szer, mely szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget és az arc mindenféle tisztátalanságait a legrövidebb idő alatt eltávolítja. Ennek bebizonyításul szolgáljon az alább adott néhány elismerő levél. Egy budapesti úrnő írja:

Igentisztelt gyógyszerész úr! Többször olvastam újságokban a **Kamilla arc-crém** biztos szépség hatásáról. Amennyiben arcom szeplős és tisztátalan volt, elhatároztam, hogy egy tégely „Kamilla crém” vásárolok. Már rövid használat után bámulatos hatást tapasztaltam. Szeplőm elmúlt és arcbőröm bársonyosimáságot nyert, a kezeimet pedig hófehérré varázsolta. Kérem ha lehet szíveskedjék barátom részére még 2 tégelyt küldeni. Budapest, 1905. február hó 12-én. Tisztelettel **N. Erzsébet**.

Egy szegedi úrnő levele:

T. Balkányi Lajos gyógyszerész úrnak Csongrád. „Megválto” gyógyszerzet. Az összes forgalomban lévő crémeket kipróbáltam már, de egyiket sem sikeresen, míg nem barátom rábeszélésének engedve, megkötöttem az Ön által készített és az annyira elterjedt **Kamilla crém**, amely a legnagyobb örömemre néhány napra bekentés után eltávolította az arcomon és nyakamon levő májfoltokat és pattanásokat. Amióta is Önnek nagy hálával tartozom, amit nem rohatok le másként, mint hogy a Kamilla crém elkelő körökben terjeszteni fogom és kerem szíveskedjek még 3 tégely crém, 3 drb szappant és egy doboz hölgyport küldeni. Szeged, 1905. február 28-án. Tisztelettel **N. Irén**.

Felakasztotta magát. Dósa Matyas február hó 24-én este kiment a szőlőbe és a kunyhóban nyakraváló kendőjével felakasztotta magát. Tetteinek okát nem tudják. Valószínűleg a vásárban megcsalták s e miatt lett volna öngyilkos.

A t. hölgyközönségnek. Földes Kelemen gyógyszerész szépség szeréről általánosan ismeretes, hogy a Margit-crém nemcsak tisztítja, puhává és bársonyosává teszi az arcot, hanem fehériti, frissíti, fiatalítja. Erősítő és enyhítő alkatrészekből lévén összetéve, mint higienikus szer is jó szolgálatot tesz. Hölgyeink kedvelik, mert teljesen ártalmatlan és zsírmertes. A Margit-crém hatását növeli Margit-szappan. Azok a hölgyek, akik rizsport használnak, nagyon dicsérik a Margit-hölgyport, az arcot szárazon tartja a naptól, szétől megvédi. Ezen kiváló toilette cikkek kaphatók a gyógyszerzetárakban. Postán küldi Földes gyógyszerész Arad.

Vásárunk mult vasárnap a kedvező időjárás mellett igen népes volt. A jószágvásárban nagy kereslet uralkodott. Felhajtott 864 ló, eladatott 143. Felhajtott 612 marha, eladatott 204. Felhajtott 893 sertés, eladatott 417. Felhajtott 89 juh, eladatott 49 darab. Mint unikumot megemlítiük, hogy a kirakodó vásárban lopás nem történt. Legalább a rendőrséghez panasz senkinek a részéről nem tétel.

Fontos Amerikába utazóknak! A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte. Fiumén át Amerikába szülő utlevelek most már Brémán át is árnyesek, ha az illető utas egy Bremennek szülő hajógyeg birtokában van. Ak Brémán át akar utazni, annak okvetlenül kell otthonról 20 koronát előre Bremenre előlegnek beküldenie, mire rögtön megküldetik a hajógyegy. Jögezségű és munkaképes munkások, akik az amerikai rendeltetési helyig szülő vasuti jegyet kifizették és azonkívül még 50 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában bebocsatást nyernek. Akinek barátjai vannak Amerikában, hozza magával azok címeit. Szembetegek vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idősebb személyek vagy olyanok, akik valamely Amerikában levő gyárral szerződést kötöttek, mely szerint ott bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszautasítottatnak. Ratiborban valamint Bremenben minden kivándorló megvizsgáltatik, mindenki tehát, aki Bremenben hajóra felszáll, előreláthatólag Amerikában bebocsatást nyer.

Anyakönyvi bejegyzések a mult hóban. Született fiú törvényes 41, törvénytelen 2, leány törvényes 40, törvénytelen 2, összesen 85. Házaságkötés volt 58, eljegyzés pedig 20. Halálozás volt 67, ebből tudógyúlladás 14, veleszületett gyengesség 7, aggkor 7, agyhártyalob 1, tüdőgümőkör 9, tüdőhurut 1, halvaszülés 2, difteritis 1, angolkór 1, brigtkór 1, esontgümőkör 2, gyomorrak 2, hörghurut 1, agyhártyagyúlladás 1, öngyilkosság 2 esetben volt a halál oka.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Községi hirdetmények.

Csongrád község tulajdonát képező s a temető mellett lévő homokhordásra kihagyott körülbelül 2 hold 800 négyszögöl kiterjedésű szántóföldre a nyilvános árverés a II. jegyző irodájában 1905. március hó 8-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Csongrád község szolgaszemélyzetének a f. évre járó ruha illetményét képező: 30 drb nyári posztó zubbony, 30 drb téli posztó zubbony, 30 drb nyári vitorlavászon nadrág, 30 drb téli posztó köpönyeg, 8 drb téli posztó mellény elkészítésére és szállására ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Felhívattak a vállalkozni kívánó iparosok, hogy zárt írásbeli ajánlataikat a II. jegyzőnél f. évi március hó 17-ikének délután 5 óráig nyújtsák be. Az ajánlatok március hó 18-án fognak elbíraltatni.

Megjegyeztetik, hogy a posztó csupán hazai gyártmány lehet, a minták az ajánlatokhoz esatlandók s a beszerzés forrása úgy az ajánlatok átvételénél, mint az illetmények átvételénél igazolandó.

A ruházat szabására, zsínózatára, kiállítására és minőségére nézve a használatban lévő rendőri ruházat az irányadó.

Csongrád község tulajdonát képező s a temető, valamint a Mátrai-féle téglatelep mellett elfekvő mintegy 6 hold kiterjedésű régi válykos gödrök, juh, esetleg liba legelő céljából nyilvános árverésen hasznóberbe kiadatik. Az árverés a II. jegyző irodájában 1905. március hó 9-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Csongrád község képviselő testületének 375/ky. 1904. számú határozata alapján Csongrád község tulajdonát képező gyümölcsös kertnél lévő 37 db öreg eperfa és 7 db öreg mandulafa eladatik. Az árverés a helyszínén a kertész lakás előtt 1905. március hó 7-ik (kedden) napján délelőtt 9 órakor tartatik meg.

Felhívtnak mindazon hadmentességi díj alá tartozó egyének, legyenek azok csongrádi vagy vidéki illetőségűek, akik

1. hadi szolgálatra alkalmatlannak találtak és az állítási lajstromból töröltettek;
2. fegyverképtelenségük miatt találtak;
3. a katonai szolgálatból 12 év eltöltése előtt testi fogyatkozás vagy bármilyen más okból elbocsátottak;

hogy polgári állásukat, lakásukat, illetőségi sorozó járásukat, a saját vagy családfőjük adóját, továbbá munkaadójuk nevét Csongrád község számtisztviszati hivatalában (azon esetben ha azt az 1905. év január hó 1-je óta már meg nem tették volna) 1905. év március hó 31-ig annál is inkább bevallják, mert ellenkező esetben a kirovandó hadmentességi díj hatszoros összegének megfelelő pénzbírságban fognak elmarasztaltatni.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermes ninesen oly ház, melynek fala mellett a legesekegyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbsé disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert mindegy évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind küszö természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven el látják hazukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és felebb oleo árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőültványtelep
Nagy-Kágya, Bihar megye.

Kiadó lakás.

A Szarvas-utca 8. sz. alatti (Ludrovai-féle) házban 2 szobás lakás Szt. György naptól kezdve hasznóberbe kiadó. Ugyanezen ház örökáron is eladó. Értekezni lehet a tulajdonos Gyánti János bognár-mesterrel.

**Legjobb
szépség
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!**

**A női szépség
elérésére, tökéletesíté-
sére és fentartására**

legkitünőbb és legbizto-
sabb a vegytiszta, sem
higanyt, sem ólmot
nem tartalmazó, tel-
jesen ártalmatlan,
minden gyógyszer-
tárban, drogériá-
ban és illatszer-
kereskedésben
kapható

Ezen
világhírű
arckenőse
eltávolít
szepőt, máj-
foltot, patta-
nást, miteszt
és más minden
bőrhiányt, sőt rán-
cokat, himlőhelye-
ket is, az arcot fe-
hérré, simává és üde-
vé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor.,
nagy 2 k. Margit hölgy-
por (3-féle színben) 1.20 k.,
Margit szappan 70 fill., Margit
fogpep (Zahnpaste) 1 kor.,
Margit arcvíz 1 kor.

Postán utánvétellel vagy a pénz
előzetes beküldése után küldi
a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész, Arad.

Főraktár Csongrádon:
Balkányi Lajos, Barna Henrik és
Wiesner Lajos gyógyszerárban.

FÖLDES-
MARGIT-CRÈME

Csodás,
gyors és biz-
tos hatású.

Törv. védve.

Óvakodjunk
utánzatoktól!

Kiadó lakás.

Csemegi Antal úr
házánál az udvarra
két egymásba nyíló
padolt szoba kam-
rával és padlással
hasznóberbe kiadó.

**Kiadó
bolthelyiség.**

A Szarvas-utca 8. sz.
alatti házban a jelen-
legi fodrász-üzlet helyi-
sége Szentgyörgy nap-
tól fogva hasznóberbe
kiadó. Bővebb felvilá-
gosítást ad Egressy
László postafőnök.

A híres törzsorvos dr. Schmidt-féle

FÜL-OLAJ

eltávolít gyorsan és tökéletesen sükedtsé-
get, fülfolyást, fülzúgást és nagyothallást
még idült esetekben is. Megrendelhetni
csak a „Szent lélekhez” címzett gyógy-
szertárban Ujvidéken. Egy üvegnak ára
használati utasítással együtt 4 korona.

**A vidéken lakó családoknak
mellőzhetetlen**

a **hygienikus és teljesen szagtalan**
csász. és kir. szabadalmazott

szobakloset,

mely mint elegáns butordarab, bármilyen lakásban
elhelyezhető.

Betetőő kocsik

Ryp. köpcseszék

Bideitek és irrigatorok

Mosdó- és fürdőkádak.

Aranyárjegyzéket ingyen és bér-
mentve küld

GUTTMANN L.
closet gyár

Judapest, IV., Varosház utca 2. szám
(Kosztli Lajos-utca sarkán.)

ALAPITTATOTT 1864-BEN.

ALAPITTATOTT 1864-BEN.

Évenként gyártunk cs. és kir. szabadalmazott
biztonsági átfedő cserepeinkből 50 milliót.

Egyedüli legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában **Ausztria-Magyarországon a**

BOHN-féle Téglagyár LUGOSON.

Gyárak Magyarország több
városában.

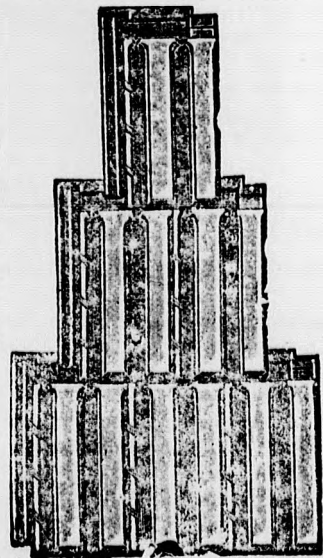
Gyártmányok:

**BOHN-féle szabadal-
mazott biztonsági át-
fedő cserepek 272. sz.**

Legolcsóbb, legjobb és
legszebb tetőcserep,
legbiztosabb referen-
ciák. Üvegtáblák, ge-
rinccserepek stb.

Tessék ajánlatot kérni.

BOHN M. ÉS TÁRSAI LUGOS.

272. sz.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI. Váci-körút 17. szám.

Köhögés, rekedtség és el-
nyálkásodás ellen gyors és
biztos hatásúak

**Egger
mellpasztillái**

az étvágyat nem rontják
és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és
2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított!

Kapható Csongrádon:

Balkányi Lajos, Barna Henrik, továbbá Wiesner Lajos
gyógyszertárban.